

CRNA GORA
UPRAVA ZA STATISTIKU

IV Proleterske 2, 81000 Podgorica

Tel: +382 (0) 20 230 811

Fax: +382 (0) 20 230 814

E-mail: contact@monstat.org

IZVJEŠTAJ O KVALITETU ZA 2018. GODINU

Komunalni otpad

Odgovorna osoba: Jelena Aprcović

Odsjek: Odsjek statistike životne sredine i šumarstva

Sadržaj:

1. Uvod - Osnovne informacije o istraživanju	1
1.1 Svrha, cilj i predmet istraživanja.....	1
1.2 Pravni osnov	1
1.3 Statističke jedinice.....	1
1.4 Pokrivenost i obuhvat istraživanja	1
1.4.1 Sektori.....	1
1.4.2 Statistička populacija	1
1.5 Referentna geografska oblast	1
1.6 Koncepti i definicije	1
1.7 Klasifikacije	2
1.8 Frekvencija prikupljanja podatka.....	2
1.9 Dinamika objavljivanja podataka	2
1.10 Metodologija.....	2
1.12 Jedinica mjere	2
1.13 Izvor podataka.....	2
1.14 Metod prikupljanja podataka	2
2. Relevantnost - Korisnici podataka	2
2.1 Potrebe korisnika.....	2
2.2 Zadovoljstvo korisnika	2
3. Tačnost i pouzdanost	3
3.1 Tačnost – opšta ocjena	3
3.3.2 Greška mjerenja.....	3
3.3.3 Greška neodaziva	3
3.3.4 Greška u obradi podataka	3
3.5 Revizija podataka.....	3
3.5.1 Politika revizije podataka	3
3.5.2 Praksa revizije podataka.....	3
3.5.3 Prosječna veličina revizije podataka (A6).....	3
4. Pravovremenost i tačnost objave podataka	3
4.1 Pravovremenost.....	3
4.2 Tačnost objave podataka	4
5. Dostupnost i jasnoća	4
5.1 Kalendar objave podataka.....	4
5.2 Pristup kalendaru objave podataka	4
5.4 Saopštenja.....	4
5.5 Publikacije	4
5.6 Onlajn baza podataka	4
5.7 Pristup mikro podacima	4
5.9 Popunjenost metadate.....	4
6. Uporedivost	4
6.1 Prostorna uporedivost.....	4
6.2 Vremenska uporedivost.....	4

1. Uvod - Osnovne informacije o istraživanju

1.1 Svrha, cilj i predmet istraživanja

Podaci o komunalnom opadu prikupljaju se kroz tri istraživanja: Istraživanje o komunalnom otpadu, Istraživanje o količinama otpada dovezenim na odlagališta – deponiju i Istraživanje o sakupljanju i obradi otpada. Cilj ovih istraživanja je prikupljanje, obrada i diseminacija podataka o količinama sakupljenog komunalnog otpada od strane javno komunalnih preduzeća, količinama komunalnog otpada sakupljenim od preduzeća i fizičkih lica i količinama proizvedenog komunalnog otpada.

1.2 Pravni osnov

Zakonom o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike ("Sl.list Crne Gore" br. 18/12) definisane su odredbe za prikupljanje, obradu i diseminaciju podataka. Zakon pruža Upravi za statistiku jasno i široko pravno ovlašćenje da prikuplja i pristupa podacima potrebnim za sprovođenjem Programa i Godišnjeg plana. Zakon daje prioritet upotrebi administrativnih podataka, kao i pravo pristupa individualnim podacima koja su rezultat istraživanja ostalih proizvođača zvanične statistike. Kao dopuna zakonskim odredbama, Uprava za statistiku je potpisao nekoliko memoranduma o saradnji sa imaoćima administrativnih podataka. Prilikom izrade instrumenata za istraživanje o stvorenom otpadu u industriji korišćena je Regulativa 2150/2002 Evropskog parlamenta i savjeta od 25. novembra 2002. godine i Regulativa 849/2010 o izmjeni Regulative (EZ) br. 2150/2002 od 27. septembra 2010.godine.

1.3 Statističke jedinice

Izveštajne jedinice za istraživanje o komunalnom otpadu su komunalna preduzeća kojima Sekretarijat za lokalnu upravu dodjeljuje dozvolu za obavljanje javne službe sakupljanja i odvoza komunalnog otpada, a svoju djelatnost obavljaju na cjelokupnoj teritoriji Crne Gore, za istraživanje o količinama otpada dovezenim na odlagališta – deponiju izveštajne jedinice su preduzeća koja upravljaju odlagalištem - deponijom otpada i za istraživanje o sakupljanju i obradi otpada preduzeća koja su se u referentnoj godini bavila uvozom, preradom ili odstranjivanjem (zbrinjavanjem) otpada, a koja imaju dozvolu od Agencije za zaštitu prirode i životne sredine.

1.4 Pokrivenost i obuhvat istraživanja

1.4.1 Sektori

Nije dostupno.

1.4.2 Statistička populacija

Sva komunalna preduzeća, preduzeća koja upravljaju odlagalištem - deponijom i preduzeća koja godini bavila uvozom, preradom ili odstranjivanjem (zbrinjavanjem) otpada, a koja imaju dozvolu od Agencije za zaštitu prirode i životne sredine.

1.5 Referentna geografska oblast

Crna Gora

1.6 Koncepti i definicije

Otpad je svaka materija ili predmet koju je imalac odbacio, namjerava da odbaci ili je dužan da odbaci u skladu sa Zakonom o upravljanju otpadom („Službeni list Crne Gore“ br. 064/11 od 29.12.2011, 039/16 od 29.06.2016).

Komunalni otpad je otpad nastao u domaćinstvima ili prilikom obavljanja djelatnosti koji je po svojstvima sličan otpadu nastalom u domaćinstvima.

Miješani komunalni otpad je otpad iz domaćinstva preostao nakon odvajanja pojedinih frakcija komunalnog otpada za koji je predviđena mogućnost selektivnog sakupljanja uključujući komunalnu otpadnu ambalažu.

1.7 Klasifikacije

Pravilnik o klasifikaciji otpada i katalogu otpada ("Službeni list Crne Gore", br. 59/13 od 26.12.2013)

Evropska lista otpada – LoW (European List of Waste)

Statistička klasifikacija otpada <http://www.monstat.org/cg/page.php?id=608&pageid=6081.8>

1.8 Frekvencija prikupljanja podatka

Podaci se prikupljaju u godišnjoj periodici.

1.9 Dinamika objavljivanja podataka

Frekvencija diseminacije podataka je godišnja. Eurostat-u se podaci dostavljaju u novembru svake godine, a za prethodnu godinu.

1.10 Metodologija

Metodologija statistike otpada dostupna je na web sajtu Uprave za statistiku:

<http://www.monstat.org/cg/page.php?id=1187&pageid=66>

1.12 Jedinica mjere

kg, t

1.13 Izvor podataka

Podaci se prikupljaju od komunalnih preduzeća kojima Sekretarijat za lokalnu upravu dodjeljuje dozvolu za obavljanje javne službe sakupljanja i odvoza komunalnog otpada; preduzeća koja upravljaju deponijom - odlagalištem i preduzeća koja su se u referentnoj godini bavila uvozom, preradom ili odstranjivanjem (zbrinjavanjem) otpada, a imaju dozvolu od Agencije za zaštitu prirode i životne sredine.

1.14 Metod prikupljanja podataka

Podaci se prikupljaju izvještajnom metodom

2. Relevantnost - Korisnici podataka

2.1 Potrebe korisnika

Međunarodni korisnici:

- Eurostat;
- Svjetska banka;
- UN organizacije;
- Međunarodni monetarni fond.

Nacionalni korisnici:

- Ministarstva i drugi organi javne uprave;
- Lokalne samouprave i drugi organi lokalne uprave;
- Centralna banka;
- nevladine organizacije;
- studenti;
- istraživači;
- mediji.

2.2 Zadovoljstvo korisnika

Uprava za statistiku je usvojila Strategiju upravljanja kvalitetom, Vodič za implementaciju Strategije upravljanja kvalitetom, kao i Implementacioni plan za sprovođenje politike kvaliteta. U cilju mjerenja stepena do kojeg ispunjava svoje obaveze prema korisnicima i u sklopu nove politike kvaliteta, Uprava za statistiku je sprovela istraživanje o zadovoljstvu korisnika. Prikupljanje podataka realizovano je putem web ankete, u periodu od 1. septembra do 20. oktobra 2017. godine. Rezultati istraživanja dostupni su na web stranici Uprave za statistiku, link:

<https://www.monstat.org/userfiles/file/KVALITET/Izvjestaj%20o%20zadovoljstvu%20korisnika.pdf>

3. Tačnost i pouzdanost

3.1 Tačnost – opšta ocjena

Podaci se dobijaju izvještajnom metodom pa su podložni uobičajenim vrstama greške - greškama prilikom obrade. U cilju sprečavanja mogućnosti pojave grešaka preduzimaju se odgovarajuće aktivnosti kako bi se identifikovali i eliminisali potencijalni izvori grešaka.

3.3.2 Greška mjerenja

Greške mjerenja ispravljaju se na osnovu logičko-računskih kontrola, poređenjem podataka sa prethodnim godinama, administrativnim izvorima, drugim istraživanjima i kontaktiranjem izvještajnih jedinica radi provjere podataka.

3.3.3 Greška neodaziva

Nije dostupno.

Stopa neodaziva jedinica (A3)

Nije relevantno.

Stopa neodaziva za temu

Nije relevantno.

3.3.4 Greška u obradi podataka

Nije dostupno.

Stopa imputacije

Nije dostupno.

3.5 Revizija podataka

3.5.1 Politika revizije podataka

Uprava za statistiku je usvojio politiku revizije i ista je dostupna na web sajtu:

<http://www.monstat.org/cg/page.php?id=1493&pageid=1493>

3.5.2 Praksa revizije podataka

Nije dostupno.

3.5.3 Prosječna veličina revizije podataka (A6)

Nije dostupno.

4. Pravovremenost i tačnost objave podataka

4.1 Pravovremenost

Prema Godišnjem planu zvanične statistike i Kalendaru objavljivanja statističkih podataka rok za objavu Saopštenja o komunalnom otpadu je 3. jun tekuće godine. Podaci se odnose na prethodnu godinu.

Vremenski jaz objave preliminarnih podataka

Nije relevantno.

Vremenski jaz objave konačnih podataka

Pravovremenost konačnih podataka je broj mjeseci od referentnog perioda na koji se podatak odnosi do objave konačnih rezultata. Izražava se kao broj mjeseci od posljednjeg dana referentnog perioda do dana objavljivanja konačnih rezultata (u obliku $T + n$, gdje je n broj mjeseci). $T1 = dfinl - drefp = 7 (T + 7)$.

4.2 Tačnost objave podataka

Podaci su objavljeni u skladu sa Godišnjim planom zvanične statistike i Kalendarom objavljivanja statističkih podataka Uprave za statistiku za 2019. godinu.

5. Dostupnost i jasnoća

5.1 Kalendar objave podataka

Zakonom o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike ("Sl.list Crne Gore" br. 18/12) se propisuje da proizvođači zvanične statistike pripremaju, ažuriraju i objavljuju Kalendar objavljivanja statističkih podataka. Objavljuje se na internet stranici Uprave za statistiku najkasnije do 20. decembra za narednu godinu, za sve proizvođače zvanične statistike koji uključuje datume objavljivanja statističkih podataka. Svaka promjena u datumu objavljivanja u Kalendaru objavljuje se unaprijed u skladu sa Procedurom o neplaniranim revizijama.

5.2 Pristup kalendaru objave podataka

<http://www.monstat.org/cg/page.php?id=12&pageid=12>

5.4 Saopštenja

Saopštenja o komunalnom otpadu dostupno su na zvaničnom web sajtu, na sledećem linku:

<http://www.monstat.org/cg/page.php?id=1009&pageid=64>

5.5 Publikacije

Nije dostupno.

5.6 Onlajn baza podataka

Baza podataka dostupna je na web sajtu Uprave za statistiku: <http://monstat.org/cg/pxweb.php>

5.7 Pristup mikro podacima

Zakonom o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike ("Sl.list Crne Gore" br. 18/12) regulisana su pravila pod kojim spoljni korisnici mogu dobiti pristup individualnim podacima za potrebe istraživanja. Članom 58 definisane su vrste naučnih i istraživačkih organizacija koje mogu dobiti takve podatke. Davanje individualnih podataka bez identifikatora moguće je isključivo na pisani zahtjev naučno-istraživačkih ustanova, u svrhu obavljanja naučno-istraživačke djelatnosti, kao i međunarodnih statističkih organizacija i proizvođača statistike iz drugih država. Istraživački subjekt potpisuje Ugovor sa Upravom za statistiku, kao i Izjavu o poštovanju principa povjerljivosti. Proizvođači zvanične statistike vode posebnu evidenciju o korisnicima i o svrsi za koju su statistički podaci dati na korišćenje.

5.9 Popunjenost metadate

Nije dostupno.

6. Uporedivost

6.1 Prostorna uporedivost

Istraživanje o komunalnom otpadu je usklađeno sa međunarodnim standardima i uporedivo je sa EU zemljama.

6.2 Vremenska uporedivost

U cilju dobijanja uporedivih podataka u skladu sa međunarodnim standardima, odnosno Regulativom o statistici otpada 2150/2002 izvršen je preračun podataka o komunalnom otpadu za period od 2011 - 2015. godine.